

מן הראוי, כי מינהל הביוב ישקול מתן תמריצים לפתרונות ביוב אשר תואמים את מצבן של הרשויות המקומיות במגזר המיעוטים. על מינהל הביוב לשקול מתן פתרונות, לרבות פתרון לבעיית המימון, כגון בשיטת B.O.T¹¹, ולבדוק התאמתם ושימושתם.

השלמת המט"שים במגזר זה תעלה את כמות השפכים המטופלים והשימוש בהם לצרכים חקלאיים, במקום מים שפירים הנמצאים כיום במחסור. דרוש שלכל רשות מקומית יהיו חוקי עזר לביוב, ויותר מכך דרושה - אכיפה של חוקי עזר שיאפשרו גביית האגרות וההיטלים.

באשר למערכות ביוב פנימיות ומימון: במצב הנוכחי נוצרת פגיעה באיכות הסביבה ובאיכות המים, ונפגע גם האינטרס הציבורי לטהר את מי השופכין ולהשתמש בהם במקום מים שפירים לחקלאות. כיוון שממילא נושאת המדינה בעקיפין ובמישרין, מראש ובדיעבד, במרבית המימון לפרויקטים של ביוב, על משרדי הממשלה הנוגעים בדבר לפתור את נושא הביוב כפרויקט לאומי.

פיתוח אזורי תעשייה באזורי פיתוח במגזר המיעוטים

אחת הדרכים שבהן מעודדת הממשלה הקמת מפעלי תעשייה באזורי פיתוח היא בניית התשתית הדרושה להקמת המפעלים, והעמדתה לרשות היזמים במחיר קטן מעלות הבנייה. האחריות לפיתוח התשתית באזורי פיתוח היא בידי משרד התעשייה והמסחר (להלן - משרד התמ"ס), ובתקציבו השנתיים מיועדים כספים לכך. בבניית תשתית לתעשייה עושה המשרד פעולות אלה: מאתר קרקעות מתאימות לאזורי תעשייה; מכין תכנית-אב ותכנון מפורט לאזור; מבצע עבודות עפר (סלילת כבישים פנימיים באזור התעשייה ויישור המגרשים); מתקין קווי מים, ביוב, ושפכים; חשמל ותקשורת; מבצע את עבודות הפיתוח הסביבתי; בונה מדרכות; מבצע גינון ומתקין תאורת רחוב ושלטים.

במשרד התמ"ס פועל מינהל לאזורי פיתוח (להלן - המינהל לפיתוח) המופקד על טיפול המינהל בפיתוח התשתית.

יום המעוניין לחכור קרקע באזור תעשייה שפותח בידי המינהל לפיתוח, מגיש לו בקשה להקצאת קרקע בפטור ממכרז. הבקשה (בצירוף חוות הדעת הנדרשת) מועברת לדיון בוועדת התיאום, שבה יש נציגים למשרד התמ"ס ולמינהל מקרקעי ישראל. הוועדה מאתרת מגרש ומודיעה לחברת הניהול המפתחת את האזור לשלוח ליוזם הודעה לשלם דמי השתתפות בהוצאות פיתוח הקרקע, לפי תעריף הנקבע בידי משרד התמ"ס. בתעריף גלום סבסוד בשיעור ממוצע של כ-30% מעלות פיתוח הקרקע. לאחר התשלום נחתם הסכם פיתוח בין המינהל לפיתוח לבין היוזם. כאשר יזם מודיע על רצונו להתחיל בהקמת המפעל, מיישרים את המגרש שהוקצה לו ומבצעים את העבודות להבאת החיבורים לתשתיות עד למגרש.

כאמור במבוא, בתחום התעסוקה והתעשייה המאפיינים של אוכלוסיית המיעוטים ביחס לכלל האוכלוסייה הם: שיעור אבטלה גבוה; שיעור השתתפות נמוך של גברים ובייחוד נשים בכוח העבודה; הכנסה נמוכה לנפש; שיעור נמוך של זכאים לתעודת בגרות ובעלי השכלה על-תיכונית. התעסוקה באוכלוסיית המיעוטים מתמקדת בתעשייה זעירה, במלאכה ובנייה, במסחר, בחינוך ובענפי תעשייה מסורתיים, כמו טקסטיל ועץ. באשר לתשתיות, ברוב אזורי התעשייה המשרתים את

ישובי המיעוטים חסרות תשתיות, וביישובים רבים אף אין חיבור לרשת המים ורשת החשמל; השטח הכללי של אזור התעשייה קטן ביחס לאזורי תעשייה מקובלים ביישובים אחרים; רוב המפעלים ובתי המלאכה נמצאים באזור המגורים.

לפי מחקר של המכון הישראלי לדמוקרטיה, ממארכ 2001¹, פעולות של יזמים במגזר המיעוטים שניסו להקים מיזמים כלכליים התעכבו מפאת העדר אזורי תעשייה מפותחים ביישובים במגזר. חלק גדול מהיזמים במגזר הזה מפעילים את עסקם בבית מגוריהם, דבר המקשה את פיתוח העסק. בחלק קטן מהיישובים מקצה תכנית המתאר שטחים ואזורי תעשייה. גם ביישובים אלה, להוציא אזור ירכא, אין תשתית לפיתוח אזורי התעשייה לטווח ארוך. המחסור בתשתיות הוא אחד המכשולים העיקריים להקמה ולצמיחה של מפעלים ועסקים ביישובים במגזר המיעוטים, שכן יום הרוצה להקים עסק באזור תעשייה, צריך להשקיע סכום גדול מאוד בפיתוח התשתית הדרושה.

בחודשים יוני-אוגוסט 2001 בדק משרד מבקר המדינה את פעולות משרד התמ"ס בפיתוח תשתית לאזורי תעשייה באזורי פיתוח במגזר המיעוטים, את שיווק המגרשים ואת יישום החלטות הממשלה בנושא. הבדיקה נעשתה במינהל לפיתוח.

ארנונה על שימוש בקרקע לתעשייה - תמונת מצב

תקציבי הרשויות המקומיות ממומנים מהשתתפות המדינה בתקציביהן ומהכנסות עצמיות שלהן, בעיקר מארנונה על שטחי מגורים ועל שימוש עסקי בקרקע - תעשייה, מסחר, חקלאות ושירותים שונים (להלן - ארנונה לתעשייה). הארנונה על מגורים אינה מכסה בדרך כלל את עלות השירותים שהרשות המקומית מספקת לתושביה, ואילו הארנונה לתעשייה גבוהה מעלות השירותים שהרשות המקומית מספקת וההכנסות ממנה מקטינות את תלותה בשלטון המרכזי. לכן פועלות הרשויות המקומיות להגדיל את הכנסתן מארנונה לתעשייה.

משרד מבקר המדינה השווה את שיעור חיובי הארנונה לתעשייה במגזר המיעוטים ביחס לכלל ההכנסות מארנונה ביישובי מגזר זה; וכן השווה נתונים אלה לנתונים מקבילים בכלל האוכלוסייה. להלן טבלה המפרטת את שיעור הארנונה לתעשייה וכן סכום הארנונה לנפש באוכלוסיית יישובי המיעוטים לעומת כלל האוכלוסייה ביישובים שמצבם החברתי-כלכלי² דומה, בשנת 1999.

מהטבלה להלן עולה, שבשנת 1999 בכל קבוצת מצב חברתי-כלכלי דומה, שיעור ההכנסות מהארנונה לתעשייה יחסית לסך כל ההכנסות מארנונה, נמוך במגזר המיעוטים מזה שבאוכלוסייה הכללית. גם בחישוב הארנונה לתעשייה לנפש, בכל קבוצת מצב חברתי-כלכלי דומה, הסכומים נמוכים בהרבה במגזר המיעוטים. יצוין, שיותר מ-60% מכלל התושבים במגזר המיעוטים גרים ביישובים שרמתם החברתית-כלכלית היא נמוכה (בארבע הדרגות הנמוכות בסולם המדידה).

- 1 "אתגרי המשק הישראלי בתחילת שנות האלפיים", בן ציון זילברפרב, המכון הישראלי לדמוקרטיה, מארכ 2001, עמ' 77.
- 2 הדירוג נקבע על פי סולם חברתי-כלכלי עולה מ-1 עד 10 של הלמ"ס. את הנתונים על תשלום הארנונה סיפק משרד הפנים.

**השוואה בין חיוב ארנונה לתעשייה למכלול הארנונה, במגזר המיעוטים
לעומת כלל האוכלוסייה (בשקלים ובאחוזים)**

מגזר המיעוטים			כלל האוכלוסייה			
3	2	1	3	2	1	קבוצת מצב חברתי-כלכלי
5-6	3-4	1-2	5-6	3-4	1-2	המצב החברתי-כלכלי בקבוצה
2	32	31	27	54	33	מס' היישובים בקבוצה
7,055	244,814	127,744	1,196,644	978,232	153,946	ס"ה ארנונה (באלפי ש"ח)
49	6,784	2,284	174,363	140,998	6,836	ס"ה ארנונה לתעשייה (באלפי ש"ח)
1	3	2	15	14	4	שיעור הארנונה לתעשייה (באחוזים)
10	325	279	812	863	310	אוכלוסייה (באלפים)
706	753	458	1,474	1,134	497	ארנונה לנפש (בש"ח)
5	21	8	215	163	22	ארנונה לתעשייה לנפש (בש"ח)

החלטות הממשלה לפיתוח אזורי תעשייה במגזר המיעוטים

משנת 1991 ואילך קיבלה הממשלה סדרה ארוכה של החלטות בדבר הפעולות שיש לעשות, כדי לשפר את המצב החברתי-כלכלי של מגזר המיעוטים. להלן פרטים על ההחלטות העיקריות הקשורות לפיתוח אזורי תעשייה במגזר המיעוטים.

באוגוסט 1991 קיבלה הממשלה החלטה שלפיה על משרד האוצר ומשרד התמ"ס ועל משרדי ממשלה אחרים "לקבוע סעיפים נפרדים המיועדים לפיתוח לרשויות הערביות מתוך התקציב של משרדים אלו, ועל ידי כך להבטיח את השימוש בכספים רק למטרה זו במסגרת תכנית הפיתוח". בדצמבר 1994 קיבלה הממשלה החלטה, כי "מוסכם על עשיית מאמץ מיוחד להקמת אזורי תעשייה בכפרים הדרוזיים והצ'רקסיים, כולל הכוונת יזמים...". ביולי 1995 החליטה הממשלה להקצות בשנים 1995-1999 40 מיליון ש"ח לפיתוח אזורי תעשייה במגזר הדרוזי והצ'רקסי, ובנובמבר 1998 היא החליטה להקצות בשנים 1999-2003 לאותה מטרה ביישובי הבדואים בצפון, 20 מיליון ש"ח.

כאמור, באוקטובר 2000 החליטה הממשלה לאשר תכנית פיתוח ארבע-שנתית במגזר הערבי בהיקף של 4 מיליארד ש"ח בשנים 2001-2004. התכנית כוללת הקצאת 120 מיליון ש"ח, בשנים האמורות, "לאיתור שטחים מתאימים ולפיתוח התשתית ב-6 אזורי תעשייה צפופי אוכלוסייה ערבית, המשותפים למספר רשויות, בכפוף לזמינות תכנונית ולבדיקה כלכלית". עוד החליטה הממשלה, להקצות "80 מיליון ש"ח לפיתוח אזורי שירותים ומלאכה ביישובי המגזר הערבי, בכפוף לזמינות תכנונית ולבדיקה כלכלית, 20 מיליון ש"ח בכל אחת מהשנים 2001-2004". את הסכומים הנדרשים ליישום ההחלטה משנת 2000 יממנו משרד התמ"ס ומשרד האוצר במידה שווה. בשנת 2001 היו אמורים משרד התמ"ס ומשרד האוצר להקצות מתקציביהם סכום של 30 מיליון ש"ח למימון ההחלטה משנת 2000. הביקורת העלתה, שמשרד התמ"ס הקצה בתקציבו סך של 15 מיליון ש"ח בהתאם להחלטת הממשלה, אולם עד מועד סיום הביקורת לא הקצה משרד האוצר את חלקו, והחלטת הממשלה לא יושמה.

פיתוח אזורי תעשייה במגזר המיעוטים ושיווקם

1. בעקבות החלטות הממשלה הקים משרד התמ"ס אזורי תעשייה במגזר המיעוטים, בעיקר כדי לעודד את בעלי בתי המלאכה במגזר הזה להעתיק את בתי המלאכה מאזורי המגורים אל אזורי תעשייה, לגרום לפיתוח המלאכה והתעשייה הזעירה ולמנוע מטרדים סביבתיים.

2. מראשית שנות התשעים פיתח המשרד 21 אזורי תעשייה בשטח כולל של 1,561 דונם במגזר המיעוטים. אך עד ספטמבר 1998 שיווק המינהל לפיתוח 320 דונם בלבד. כדי להגביר את קצב השיווק נקט המינהל לפיתוח את הצעדים האלה:

(א) מינוי פרויקטור למגזר המיעוטים: ליזמים במגזר המיעוטים קשה יותר להתמודד עם הדרישות של משרדי הממשלה, בין היתר, בשל קשיי שפה של היזמים, אי-יכולתם לממן העסקת אנשי מקצוע שיסייעו להם בכך, והעדר גורם מקצועי ברשות המקומית שתפקידו לסייע להם. בספטמבר 1998 מינה המינהל לפיתוח פרויקטור למגזר המיעוטים (להלן - הפרויקטור למינהל) כדי לסייע ליזמים להתמודד עם הבירוקרטיה במשרדי הממשלה; להגיש את תכניתיהם למינהל; לייצג אותם לפני הוועדות לתכנון ולבנייה; לפתור להם בעיות המתעוררות במהלך הקצאת הקרקע ובמהלך הבנייה ועוד.

(ב) דמי השתתפות מוזלים: מאוגוסט 1998 ואילך עסק המינהל לפיתוח במבצעי שיווק. עד מועד סיום הביקורת, אוגוסט 2001, שווקו במבצעים 246 דונם (כ-43%) מ-578 דונם ששווקו. עד מועד סיום הביקורת שווקו כ-62% מהמגרשים שאינם בבעלות פרטית, ועל כ-42% מהם נבנו מבני תעשייה.

קשיים בהקצאת קרקע

מדיווחי הפרויקטור למינהל עולה, שיש קשיים בהקצאת קרקע, בבניית המבנים על המגרשים, בחיבורם לתשתיות, ובאכלוסם. להלן הסיבות לקשיים:

1. שטחים פריטים: תכניות בניין ערים (להלן - תב"ע) מייצרות קרקעות לאזורי תעשייה. בעלי קרקעות אלה אינם רשאים לבנות עליהן אלא מבני תעשייה. בשמונה אזורי תעשייה³ שפותחו בידי המינהל לפיתוח יש קרקעות בבעלות פרטית. בארבעה מהם יש יותר מ-20% בבעלות פרטית. בחלק מהמגרשים בנו בעלי הקרקע מבני מגורים והשתמשו בתשתית שיועדה לתעשייה וסובסדה למטרה זו בלבד.

2. שינוי ייעוד אזור התעשייה: יש שרשות מקומית מבקשת לשנות את ייעוד הקרקע לאחר שהמינהל לפיתוח כבר פיתח בה תשתיות לאזור תעשייה, והדבר מביא לעיכוב בשיווק הקרקע או לעשיית שימוש בה שלא למטרות תעשייה, לדוגמה:

(א) בשנת 1996 פיתח המינהל לפיתוח אזור תעשייה בתמרה בעקבות סיכום עם ראש העירייה דאז. לאחר סיום הפיתוח נפטר ראש העירייה ומונה אחר במקומו. ראש העירייה החדש ביקש לשנות את ייעוד הקרקע מתעשייה למגורים, ולכן לא היה אפשר לשווק את הקרקע. ב-1998 נאות ראש העירייה שלא לשנות את ייעוד הקרקע, ובספטמבר 1998 החל המינהל לפיתוח בשיווק הקרקע.

(ב) באזור התעשייה בירכא פיתח המינהל לפיתוח את התשתיות ונבנו מבנים המשמשים למסחר, ולא לתעשייה שהיא ייעודו המקורי של האזור. ראש הרשות המקומית פועל לשנות את

3 ביישובים סח'נין, תמרה, כפר כנא, גוש חלב, ג'וליס, מג'אר, רמה-סג'ור ורהט.

ייעוד הקרקע מתעשייה למסחר. על פי תשובתו של ממ"י למשרד מבקר המדינה, מינואר 2002, ידוע לו על מבנים באזור התעשייה ירכא המשמשים למסחר ומקרים אלה מטופלים על ידו. בספטמבר 2001 הודיע המינהל לפיתוח למשרד מבקר המדינה, כי משרד התמ"ס החל בתכנון אזור תעשייה אחר בשטח של 120 דונם.

3. תביעות בעלות: על 101 מהמגרשים בשני אזורי תעשייה בדרום הארץ (45 ברהט ו-56 בתל שבע) הוגשו תביעות לבעלות מצד אנשים פרטיים, בתל שבע הוגשה התביעה לאחר שהאזור כבר פותח. על פי תשובתו של ממ"י למשרד מבקר המדינה, מינואר 2002, תביעות הבעלות ביישוב רהט הוגשו במסגרת הסדר מקרקעין בתחילת שנות ה-70, שנים רבות לפני שפותחו אזורי התעשייה. תביעות אלו מעכבות את פיתוח הקרקע ביישוב רהט ואת שיווק הקרקעות באותם אזורים.⁴

4. הפסקת שיווק קרקעות: (א) בבוועינה הוכשר בשנת 1996 אזור תעשייה ובו 12 מגרשים. לאחר ששווקו ארבעה מהם דרש משרד הבריאות להפסיק את השיווק, היות שאזור התעשייה אינו מחובר למערכת הביוב. עד מועד סיום הביקורת לא חובר אזור התעשייה למערכת הביוב ולכן לא שווקו יתר המגרשים.

(ב) באזור התעשייה המשותף ליישובים ראמה וסג'ור הוכשרו 37 מגרשים 16 מהם שווקו. בשנת 2000 הופסק שיווק המגרשים היות שאזור התעשייה אינו מחובר למערכת הביוב.

(ג) בשנת 1994 הוכשר במג'אר אזור תעשייה ובו 46 מגרשים. בשנת 1998, לאחר ששווקו 22 מהמגרשים, הודיע משרד הבריאות למינהל לפיתוח שאין בכוונתו לאשר מתן היתרי בנייה למגרשים באזור התעשייה היות שלא נבנו קירות למניעת חדירת חומרים מזהמים מאזור התעשייה למוביל המים הארצי. בספטמבר 2001 הודיע משרד התמ"ס למשרד מבקר המדינה שהסתיימה בניית קירות והוסרה ההתנגדות של משרד הבריאות למתן היתרי בנייה במגרשים.

(ד) במאי 1999 אושרה תכנית מפורטת לשינוי ייעוד של שטחים חקלאיים שמחוץ לתחום תכנית המתאר לאזור מלאכה ותעשייה זעירה של היישוב עראבה. מגיש התכנית לאישור היה משרד התמ"ס. שטח התכנית הכולל הוא כ-200 דונם.

לאחר אישור התכנית ביקשה המועצה כמה פעמים ממשרד התמ"ס שיפתח את אזור התעשייה שאושר ושיקציב סכומים מתאימים לכך. לטענתה, הפיתוח חיוני, שכן כל בתי המלאכה והתעשייה הקיימים נמצאים באזורי המגורים ביישוב, דבר הגורם לזיהומים ולמטרדים סביבתיים, וכן כדי לעודד יוזמים להקים מפעלים או בתי מלאכה חדשים, דבר שאינו אפשרי בלי אזור תעשייה.

בינואר 2000 מסר יועץ שר התמ"ס לראש המועצה, כי מבדיקה שערך משרד התמ"ס התברר לו, כי השטח של אזור התעשייה קטן, בטופוגרפיה לא קלה, צמוד לכפר וללא נגישות נוחה; לכן אינו מתאים.

בתשובה לפנייה נוספת של המועצה, חזר מנהל המינהל לפיתוח במשרד התמ"ס על התשובה והנימוקים הקודמים וציין, כי הפתרון התעסוקתי מצוי בהרחבת אזור התעשייה סח'נין המצוי בסמיכות ליישוב עראבה בשטח מועצה אזורית משגב. השטח מיועד כאזור תעסוקה מרחבי משותף לכל הרשויות המקומיות באזור, כולל עראבה.

בתשובת המועצה המקומית למשרד מבקר המדינה מנובמבר 2001 צוין, כי טענת משרד התמ"ס, שהשטח של אזור התעשייה המאושר הוא קטן ובטופוגרפיה לא קלה, אינה משכנעת, משום שמשרד התמ"ס הוא שהכין וליווה את תהליך התכנון של אזור התעשייה. עוד הוסיפה המועצה, כי הפתרון של אזור תעשייה מרחבי משותף הוא רק בגדר רעיון במסגרת ראייה עתידית; וכי אין המועצה פוסלת השתתפות באזור תעשייה מרחבי - נוסף על אזור מלאכה ותעשייה זעירה מקומי, שאליו שואפת המועצה להעביר את בתי המלאכה והתעשייה הזעירה מתוך שכונות המגורים בכפר.

4 בנושא שיווק קרקעות לבדואים בנגב ראו בפרק "המגזר הבדואי בנגב" בדוח זה.

במועד סיום הביקורת, עדיין לא הסתיימה המחלוקת, וטרם נמצא פתרון להוצאתם של בתי המלאכה והתעשייה הזעירה מתחום המגורים של היישוב.

תכנית משרד התמ"ס לפיתוח אזורי תעשייה מרחביים

מראשית שנות התשעים יזם משרד התמ"ס הקמת אזורי תעשייה מרחביים משותפים לכמה רשויות מקומיות, במקום אזורי תעשייה מקומיים. השטח המיועד לאזור תעשייה מרחבי מוקצה בדרך כלל מהשטחים של כמה רשויות מקומיות. לכל אחת מרשויות מקומיות אלה מוקצה חלק מהארנונה שמשלמים מפעלי התעשייה שבאזור, בהתאם להסכם שבין הרשויות המקומיות. יש רשויות מקומיות שאינן מקצות קרקע לאזור התעשייה המרחבי אך שותפות בו ומקבלות חלק מהארנונה הנגבית בו. אזור תעשייה מרחבי נועד, בין השאר, לספק תעסוקה לתושבי הרשויות המקומיות השותפות בו וגם לרשויות מקומיות אחרות הסמוכות לו אך אינן שותפות בו.

במטרה לייעל את אופן ניהול אזורי התעשייה באזורי עדיפות לאומית, יזם משרד התמ"ס החל משנת 1998 תכנית לניהול מקצועי של אזורי תעשייה (להלן - המינהלות). במסגרת התכנית הוקמו אזורי תעשייה מרחביים, המנוהלים בידי מינהלות בשיתוף פעולה עם רשויות מקומיות ואזוריות שכנות, כדי לרכז משאבים ולממש את פוטנציאל כוח האדם הקיים באזור. המשרד מקים, חונך ומפעיל את אזורי התעשייה המרחביים באמצעות המינהלות יחד עם הרשויות המקומיות, ושם דגש על איכות החיים והסביבה והתאמת התשתיות לצורכי התעשייה בעתיד. המינהלות מנהלות ומפעילות את אזור התעשייה, ומטפלות בתחזוקה, בניקיון, בשמירה, בפסולת, בתאורה, בשילוט, בגידור ובגינות. רשויות מקומיות שמצטרפות לאזור תעשייה מרחבי מקבלות הכנסה מארנונה שמשלמים בעלי העסקים באזור התעשייה. ביוני 2000 פעלו 26 מינהלות של אזורי תעשייה בשטח כולל של כ-38,000 דונמים וכ-60 רשויות מקומיות יהודיות היו שותפות בהם, מקצתן בשתי מינהלות ואף יותר.

להקמת אזורי תעשייה מרחביים משותפים יש כמה יתרונות: פיתוח אזורי כאמור מאפשר לפתח תעשייה גם ברשויות מקומיות שאין להן עתודות קרקע לאזורי תעשייה. שיתוף פעולה עם אזור תעשייה מרכזי יאיץ פיתוח מפעלי תעשייה במגזר המיעוטים באמצעות שימוש בידע, בניהול ובשיווק מרכזיים.

עד שנת 1996 לא היו אזורי תעשייה מרחביים במגזר המיעוטים, ורשויות מקומיות במגזר הזה לא היו שותפות באזורי תעשייה מרחביים. באותה שנה החליט המינהל לפיתוח לצרף רשויות מקומיות במגזר המיעוטים לאזורי תעשייה מרחביים של רשויות מקומיות אחרות או לאזורי מרחביים חדשים. במועד סיום הביקורת הטיפול לצרוף הישובים ממגזרי המיעוטים לאזורי התעשייה המרחביים נמשך.

לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים ובכלל זה עידוד יזמות באזורי תעשייה נודעת חשיבות רבה, שכן הוא יביא לקידום כלכלי וחברתי של המגזר הזה, ויתרום לצמיחת המשק הישראלי כולו.